

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

persecutionis mensuram determinat, qua impletâ, tarditatem pœnæ, vindictæ gravitate compensat. Exempla sunt in promptu, Exod. 14. v. 28. 2. Reg. 19. v. ult. Dan. 4. v. 30. 2. Macc. 9. v. 28.

3. *Certus refugii portus.* Cum enim Josephus extimesceret Archelaum, qui Patri in regno successerat, & patrios mœres induisse non abs re suspicaretur, ecce, divino responso erigitur, ut sine ulla hæsitatione in partes Galilææ secederet, quod fecit etiam Josephus, & habitavit in Civitate Nazareth. Videmus hinc κατὰ νόμον καὶ ἐν ὄντι. Bono igitur virtutū & pietatis exemplo parentes liberis præluceant, nec incentiva præbeant vitiorum. Generationi enim justorum benedicetur, Pl. 112. v. 2.

4. *Scripturæ consensus.* Hoc enim factum est, inquit Evangelista, ut impleretur

id, quod dictum est per Prophetas Nazarenus vocabitur. Quinam verò Prophetæ isti fuerint, ad quos Evangelista provocat, in specie nusquam exprimitur, ut non abs re Hieronymus scribat: Omnes Ecclesiastici quærunt & non inveniunt ubi scriptum sit: quoniam Nazarenus vocabitur. Sed licet non inveniatur quoad literam, invenitur tamen per bonam consequentiam. Vocatur enim Nezar, id est, surculus ex radice Jesse, Es. 11. v. 1. Deinde etiam verus Nezar sive Nazar est, id est, sanctus & consecratus Domino, ut Simson, Jud. 13. v. 5.

Tali scripturarum Consensu Josephus in fide sua valdè confirmatus est, & exilium patienter tulit, sicut omnes fideles sub cruce consolationem ex scripturis haurire oportet, Pl. 119. v. 92.

In Festo Epiphaniæ. *Vnde hoc Festum ita dicitur fieri, vid. ap. Kromay. Syst. p. 1099.*

Evangelium Matt. 2. v. 1-13.

DE Japhet vaticinatus est olim Noah, quod habitaturus sit in tabernaculis Sem, Gen. 9. v. 27. Hoc impleri cœpit in hodierno Evangelio. Per Sem intelliguntur Judæi. Nam ille pater est omnium filiorum Heber, Gen. 10. v. 21. Per Japhet intelliguntur gentes, & dicitur de illis, quod in tabernaculis Sem aliquando habituræ sint, nimirum tempore Novi Testamenti, ubi maceries intergerina destructa, & gentes quoque in consortium Ecclesiæ cooptatæ sunt, Eph. 2. v. 14. Hinc sine dubio Messias duo habet nomina, alterum hebræum, alterum græcum, ut Judæos simul & Græcos ad regnum suum pertinere demonstraret.

Hodie primitias ex ipsius Orientis penetralibus accedere videmus juxta vaticinium Es. 9. v. 3. c. 60. v. 3. seqq.

Nos absque ulterioribus ambagibus Evangelium ad manus sumemus, & considerabimus.

- I. *Magorum adventationem.*
- II. *Hierosolymæ consternationem.*
- III. *Novi Regis præsentationem.*

J. J.

EXEGETIS.

ADjuro vos, filiæ Jerusalem, si inveneritis dilectum meum, ut nunciatis ei, quia

E 2

quia amore langueo, inquit sponsa Christi, Cant. 5. v. 8. Pari desiderio Magi quærunt novum Regem Judæorum, cujus stellam in Oriente viderunt. Notamus hîc

1. *Appellationem.* Magi enim vocantur, non ut Simon Magus, Act. 8. v. 9. Sed in sensu Persico, quibus Magi erant viri docti, eximii, & variis disciplinis imbuti, præsertim Astronomiæ exactam habebant scientiam, hinc ex stellæ apparentis novitate novitiam & miri aliquid contigisse colligunt. Pontificii Reges fuisse contendunt, & quidem numero tres, primo Melchioris, secundo Casparis, tertio Balthasaris nomen assignant. Sed sine fundamento. Nos scimus quod fuerint 1. Ethnici, qui ad peculium Dei in V. T. non pertinebant, sed per Christum Judæi & gentes in unum ovile redacti sunt, Joh. 10. v. 16. Rom. 10. v. 12. 13. 2. Philosophi, qui sapientiam quærebant, ut Paulus ait, 1. Cor. 1. v. 22. & nihilominus stulti fiunt propter Christum, 1. Cor. 4. v. 10. Captivantes omnem intellectum in obsequium Christi, 2. Cor. 10. v. 5.

2. *Peregrinationem.* Nam ab Oriente veniunt Hierosolyman, certa tamen urbs vel regio non specificatur. Quidam ex veteribus putant Susis ipsos venisse, quæ Persiæ metropolis est, & ab Hierosolyms distat milliaria ducenta & octodecim. Quidam ex Saba venisse autumant ex Ps. 72. v. 10. Es. 60. v. 6. præsertim quia Ecclesia canit: Reges de Saba veniunt, aurum, thus, myrrhum offerunt. Quod si verum est, iter ~~ducentorum~~ *est iter* ducentorum septuaginta sex milliarium emensi sunt. Unde magnum ipsorum elucet desiderium, quod neque molestiæ neque impensæ coercere potuerunt. Sequere hos peregrinantes. O quam mul-

ti sunt inter nos, qui vix tot passibus à templo distant, quot hi milliabus ab Hierosolyms & tamen Christum quærere tædet pigetque. Supina negligentia! quam Magi olim accusabunt.

Impiger extremos currit mercator ad Indos, Per mare pauperië fugiens per saxa per ignes. Sed Christum nemo quærît in verbo & Sacramento, cujus tamè possessio melior est omnibus opibus pretiosissimis, Prov. 8. v. 11. 12.

3. *Indagationem.* Nam ubi venerunt Hierosolymas, sollicitè inquirunt & subinde repetunt: ubi est recens natus Rex Judæorum? Hoc etiam, dilecti, nostrum esto symbolum, & cum Bernharo quotidie ingeminemus:

*Quocunq; loco fuero,
Iesum meum desidero,
Quam lætum cum invenero,
Quam felix cum tenuero.*

Si templum ingrederis, cogita & dic in corde tuo: ubi est novus Rex Judæorum? veni ut audiam eum, & verba ejus memori corde reponam. Si confessionarium accedis, rursus cogita: ubi est novus Rex Judæorum? veni ut remissionè peccatorum ab ipso impetrem. Si mensam Domini accedis, quære cum Magis: ubi est novus Rex Judæorum, veni ut pignus salutis meæ salvificum, ipsius corpus sub pane, & sanguinem sub vino accipiam. Si pericula incurris, & à cunctis hominibus desereris, quærendo insta: ubi est novus Rex Judæorum? veni, ut afflictionem meam ipsi aperiam, ejusque auxilium unice implorem. Hanc indagationem institue, dum adhuc propè est Dominus, Esa. 55. v. 6. & stellam verbi tibi lucere sinit, ne postea cum Antiocho quæras & non invenias, 2. Macc. 9. v. 13.

4. *Annexam rationem,* quæ duplex

1. *Stella.*

Vid. 84 pp.
Tract. Schin.
de Circumf.
p. 305.

1. *Stella apparitio.* Nam vidimus stellam ejus, inquit, in Oriente. De hac stella variæ sunt opiniones. Augustinus & Theophylactus putant fuisse Angelum, qui in figura Cometæ apparuerit, Apoc. 1. v. 20. Pl. 104. v. 4. Exod. 13. v. 21. Sed quia disertè ab Evangelista aliquoties stella appellatur, nos quoque simplicitati verborum in hæremus. Non tamen fuit stella vulgaris, sed nova & inconsueta, quam Deus condidit, ut Evangelista esset divini partus, teste Hidoro, quod inter alia motus etiam docet. Non enim ab Oriente in Occidentem, sed ab Hierosolyma in Bethlehæm, & ita à Septentrione in Meridiem ferebatur. Vide Dietericum.

Si stellam verbi sui Deus tibi oriri sinit, radios ejus noli contemnere, sed surge statim & ambula in luce, dum lucem habes, ne tenebræ te obruant, Joh. 12. v. 35.

2. *Reverentiæ exhibitio.* Nam venimus, inquit, ut adoremus eum. Ecce Magi tam longinquum iter suscipiunt, ut Christo Judæorum Regi debitum honorem exhiberi possint: Nos in omni loco Christum habemus propinquum, non enim longè est ab uno quoque nostrum, in ipso siquidem vivimus, & movemur, & sumus, Act. 17. v. 28. & tamen non adoramus sed blasphemamus quotidie. Hoc certè non impune feremus, Ezech. 39. v. 7.

De Secundo.

Jam sequitur *Hierosolymæ consternatio.* Gaudere debebat totus mundus, & imprimis Hierosolyma, ob Regis hujus natiuitatem, cujus salutaris gratia omnibus apparuerat, Tit. 2. v. 11. Sed ecce contrarium audimus. Dum enim Magi de novo Rege Judæorum quæstionem movent Hierosolymis, movent simul totam Civitatem. Con-

turbatur Rex, conturbatur grex. Regem quod attinet, prodit ille conturbationem suam.

1. *Curiosa percunctatione.* Convocatis enim Principibus & Scribis, qui summa fuerunt ministerii Ecclesiastici capita, studiosè sciscitabatur, ubi Christus nasci deberet.

Herodes aliàs Pontificum & Scribarum hostis erat infentissimus, quos non solum averfabatur, sed etiam persequabatur, & principales ex ipsis jam tum interfecerat. Jam verò ubi necessitas urget, reliquos convocat, & operâ eorum utitur. Idem Mundus adhuc in usu habet. Pastores nihili facti, ipsorum admonitiones aspernantur, sunt mera περιβήματα καὶ καθάρματα, 1. Corinth. 4. v. 13. ut docet historia Ahab, 1. Reg. 22. v. 8. Elisæi, 2. Reg. 2. vers. 23. Jeroboami, 1. Reg. 13. v. 4. Sed quando decumbunt, aut eum tentationibus luctantur, de sind die Pfaffen gus genug / tunc vocantur, tunc amantur, ut claves cœli afferant, & decessuræ animulæ portam paradisi aperiant. Sed cave, ut mundi hac in parte ingenium sequaris. Nam qui me contemnit tempore gratiæ, rursus contemnitur tempore angustiarum, 1. Sam. 2. v. 30.

2. *Clandestinâ Magorum convocatione.* Non patitur Magos diu inter vulgus versari, sed ad se vocat, & in secreto sciscitatur, quando stella exorta sit. Hinc apparet tyrannos in perpetuo metu versari. Non enim est pax impiis, Esa. 57. v. 21. Sonitus terroris semper in auribus illorum, & cum Pax sit insidias suspicantur, Job. 15. v. 21.

Dionysius Syracusanorum tyrannus tonforibus barbam suam non commisit, sed filias suas tondere docuit, & postquam adultæ ætati appropinquabant, manibus ipsarum ferrum quoque non ausus est committere, sed candentium juglandium putamini-